ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.2.2025 г.
COM(2025) 44 final

2025/0025 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза във връзка с решението на участниците в отрасловата договореност относно експортните кредити за граждански въздухоплавателни средства

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решение за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на срещите на участниците в отрасловата договореност относно експортните кредити за граждански въздухоплавателни средства в приложение III към Споразумението на ОИСР за официално подкрепяните експортни кредити („Споразумението“), във връзка с измененията на посочената отраслова договореност („Отрасловата договореност за въздухоплавателните средства“ или ОДВС).

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити и Отрасловата договореност за въздухоплавателните средства

Споразумението представлява „джентълменско споразумение“ (с незадължителен характер) между Съюза, САЩ, Канада, Япония, Корея, Норвегия, Швейцария, Австралия, Нова Зеландия, Турция и Обединеното кралство („участниците“), с което се осигурява рамка за реда за ползване на официално подкрепяните експортни кредити. На практика това означава, че с него се цели създаване на еднакви условия на конкуренция между участниците (при които конкуренцията се основава на цената и качеството на изнасяните стоки и услуги, а не на осигурените финансови условия) и премахване на субсидиите и изкривяванията на търговията във връзка с официално подкрепяните експортни кредити. Споразумението влезе в сила през април 1978 г. и е с неограничен срок на действие, като то не е акт на ОИСР[1], въпреки че нейният секретариат оказва административна подкрепа за изпълнението му.

Някои от правилата, установени в Споразумението, са специфични за отделните сектори и са подробно описани в приложенията за отделните отрасли към Споразумението (наричани по-нататък „Отраслови договорености“). ОДВС е отделно споразумение за официално подкрепяните експортни кредити, свързани с граждански въздухоплавателни средства. То се прилага независимо от Споразумението.

Изпълнението на ОДВС се ръководи от самите участници към него, а именно Австралия, Бразилия, Канада, Европейския съюз, Япония, Корея, Нова Зеландия, Норвегия, Швейцария, Обединеното кралство и Съединените щати.

ОДВС подлежи на редовно актуализиране, като се взема предвид развитието в областта на финансовите пазари и политиката, засягащо предоставянето на официално подкрепяните експортни кредити. Тя беше транспонирана с Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г.[2], вследствие на което придоби правно задължителен характер в Съюза. Преразглежданията на условията на Споразумението се включват в правото на ЕС чрез делегирани актове в съответствие с член 2 от посочения регламент.

---

[1] Както е определено в член 5 от Конвенцията на ОИСР.

[2] Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45).

2.2. Участници в Отрасловата договореност за въздухоплавателните средства и вземане на решения

Европейската комисия представлява Съюза на срещите на участниците, както и при писмените процедури за вземане на решения от страна на участниците в ОДВС. Решенията по всички изменения на Споразумението се вземат с консенсус.

2.3. Предвиденият акт на участниците в ОДВС

Въпреки че ОДВС е насочена към експортните кредити, свързани с износа на граждански въздухоплавателни средства, участниците също така предоставят подкрепа съгласно ОДВС за сделки, включващи предоставянето на услуги по поддръжка и други услуги, както и износа на резервни части и комплекти за двигатели. Практиката в ОДВС през годините обаче показа наличието на неясноти по отношение на прилагането на правилата за този вид сделки. Поради това беше предложено в ОДВС да се включат специални условия за договорите за поддръжка и услуги, както и резервните части и комплектите за двигатели (свързани с въздухоплавателните средства в обхвата на ОДВС). Правилата ще гарантират последователно прилагане и тълкуване на условията по ОДВС за тези сделки, което ще допринесе за уеднаквяване на условията на конкуренция.

По-конкретно с правилата:

- ще се даде възможност за по-дълги срокове на погасяване за сделките над определена стойност на договора;
- ще се намали минималната първоначална вноска от 30 % на 15 % от стойността на експортния договор и
- и ще се адаптира определението за начална дата на кредита (чийто акцент понастоящем е поставен върху момента, в който купувачът получава основното въздухоплавателно средство, за разлика от услугите), за да се спазят етапите на доставка, които обикновено се наблюдават при тези договори.

От 2022 г. насам се провеждат обсъждания между участниците в ОДВС за добавяне на тези правила, като се очаква резултат през първото тримесечие на 2025 г.

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Предложената позиция на Съюза ще бъде за промяна в текста на ОДВС по отношение на подкрепата за договори за поддръжка и услуги, резервни части и комплекти за двигатели, свързани с въздухоплавателните средства в обхвата на ОДВС. С новите специални правила ще се спомогне да се гарантира уеднаквено прилагане на ОДВС във връзка с тези сделки и ще се допринесе за еднаквите условия на конкуренция между участниците в ОДВС.

4. Правно основание

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато

този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“[3].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Предвиденият акт може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на ЕС, а именно върху Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета. Действително, член 1 от посочения регламент гласи, че „[н]асоките, които се съдържат в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („споразумението“), се прилагат в Съюза. Текстът на споразумението е приложен към настоящия регламент“. Също така е от значение и член 2 от посочения регламент, който гласи, че „Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 3 за изменение на приложение II в резултат на измененията на насоките, договорени от участниците в споразумението“. Това включва изменения на приложенията към Споразумението, като например ОДВС.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с експортните кредити, които попадат в обхвата на общата търговска политика. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с акта на участниците в ОДВС ще се измени Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити, което представлява приложение II към Регламент (ЕС) № 1233/2011, е целесъобразно той да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* след приемането му.

2025/0025 (NLE)

[3] Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза във връзка с решението на участниците в отрасловата договореност относно експортните кредити за граждански въздухоплавателни средства

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Насоките, съдържащи се в Споразумението за официално подкрепяните експортни кредити („Споразумението“), включително тези в отрасловата договореност относно експортните кредити за граждански въздухоплавателни средства („Отрасловата договореност за въздухоплавателните средства“ или ОДВС) в приложение III към Споразумението, бяха транспонирани, вследствие на което придобиха правно задължителен характер в Съюза по силата на Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета[4].

(2) Предвиденото решение за изменение на ОДВС има за цел да установи специални правила, които осигуряват правна сигурност и допринасят за еднаквите условия на конкуренция между участниците в ОДВС по отношение на подкрепата за договорите за поддръжка и услуги, както и износа на резервни части и комплекти за двигатели, свързани с въздухоплавателните средства в обхвата на ОДВС.

(3) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по отношение на изменението на ОДВС, тъй като предвиденото решение на участниците в ОДВС ще бъде обвързващо за Съюза и може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на законодателството на Съюза по силата на член 2 от Регламент (ЕС) № 1233/2011,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, е да се подкрепи решение на участниците в ОДВС относно изменението на ОДВС с цел установяване на специални правила за подкрепата за договорите за поддръжка и услуги и износа на резервни части и комплекти за двигатели в съответствие с приложението към настоящото решение.

[4] Регламент (ЕС) № 1233/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. за прилагането на определени насоки в областта на официално подкрепяните експортни кредити и за отмяна на решения 2001/76/ЕО и 2001/77/ЕО на Съвета (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 45).

Член 2

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател